

"Vaziyetin, gözsüz ve sağır olarak bir yerde oturtulmuş birisinin, telefonun kulağında fısıldayarak, meşrıktaki birisine nida ediyor da kaşlarıyla, manzar-ı a'lâda hurdebinî teleskoplarla ona bakan zata işaret eden şahıs gibi ol!" İzah eder misiniz?

"Ey kardeş bil ki! Sen, Cenab-ı Mucîb-üd Daavat'a münacatta bulunduğun zaman, ona karşı öyle bir tarz-ı hitabda bulun ki; o Mucîb-i Rahim, senin yanındadır ve beraberindedir ve seni görmektedir ve seni işitmektedir ve rahmet ve keremiyle sana nüzûl etmektedir gibi tasavvurla hitab et! Yoksa, sen onun yanında imişsin; veya beraberinde imişsin, veya ona yakınmışsın, veyahut ona doğru yükselmekteymişsin gibi farz ve tahayyülde bulunma!"

"Evet, Cenab-ı Hakk'a karşı münacat ederken vaziyetin; gözsüz ve sağır olarak bir yerde oturtulmuş birisinin, telefonun kulağında fısıldayarak, meşrıktaki birisine nida ediyor da; kaşlarıyla, manzar-ı a'lâda hurdebinî teleskoplarla ona bakan zata işaret eden şahıs gibi ol!"(1)

Allah kullarına şahdamarlarından daha yakındır kullarının her halini görür ve işitir, lakin kullar Allah'a çok uzaktır. Kul dua ederken bu uzaklığın bilinci ve edebi ile dua etmelidir.

Burada Allah yanındaymış gibi değil de çok uzakta gözü görmeyen kulağı işitmeyen, çaresiz, zavallı bir kul edası ile dua edilmesi gerektiği ifade ediliyor. Anne ve babası yanında olan bir çocuğun hâli ile anne ve babasından uzak garip bir çocuğun hâl ve tavırları aynı olmaz. Anne ve babasından mahrum çocuğun hali iç yakar şefkati celp eder.

İnsan da böyle bir mahrumiyet ile dua etmeli ki, ilahi rahmeti daha ziyade üzerine çekebilsin.

Diğer bir nokta insan kendini ne kadar uzakta, kıyıda ve köşede görürse ilahi mülkün büyüklüğü, haşmeti, azameti artar. Allah'a karşı tazim ve hürmeti de o derece büyük ve keskin olur. Dünyanın kuytu bir köşesinde bulunan vatandaşına yardım ve şefkat elini uzatan azametli bir padişah gibi.

1) bk. [Mesnevi-i Nuriye, Badıllı Terc.](#)